

FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTET

Marine biobanker og patenter i fiske- oppdrettsektoren

*Kommentarer fra FKD
v/Avdelingsdirektør Christina Abildgaard*

*Polhøgdaseminar
18. august 2009, Oslo*

Nasjonal strategi for marin bioprospektering

Norge godt grunnlag for å lykkes

- Jurisdiksjon over store havområder
- God infrastruktur for innsamling av materiale
- God kompetanse
 - Bioprospektering marine organismer:
UiT/MabCent-SFI, SINTEF, NTNU, UiB
 - Medisin: kreft, immunologi, nevrovitenskap
internasjonalt anerkjente clustere
 - Nasjonale teknologiplattformer – FUGE
- Gryende næringsklynge på marine biomolekyler
- Verdensledende industri – bioprospektering gir nye prosesser/produkter

→ Marin bioprospektering - Verdiskaping fra havet

Nasjonal strategi - Politiske signaler:

- Forventninger til verdiskaping
- Nordområdestrategien
- Bygge videre på etablerte strukturer
- Marbank – nasjonal marin biobank
- Nasjonal
- Internasjonalt samarbeid

Hvorfor forskningsprosjekt?

Etablering av Marbank

Rettslige spørsmål som oppstår:

- Under innsamling av materiale
- Når materiale tas ut av banken

Avklare rettslige situasjon i forhold til:

- Internasjonal og nasjonal reguleringer:
Biomangfoldkonvensjonen, Patentrettigheter,
Havretskonvensjonen, Naturmangfoldloven, mfl
- Havressursloven: kap 2 Marin bioprospektering
 - §9 Gjennomføring av marin bioprospektering
 - § 10 Fordelar frå utnytting av marint genetisk materiale

Generelle kommentarer:

- Meget god rapport
- Ingen entydig definisjon
behov for avklaring av begreper særlig pga rettslige forhold
- Biologiske ressursentre/biobanker internasjonalt
 - Humane og vet.med, planter, mikroorganismer,
 - OECD BRC guidelines,
 - EMBRC, Costa Rica, Tyskland, England, Japan, USA,
- Best practice?

I. Rettslige spørsmål under innsamling

Kommentar:

"Dei viltlevande marine ressursene ligg til fellesskapet i Norge" " Utnytingen skal være til mest mulig gang for miljø og mennesker"

(Havressursloven, Naturmangfoldloven)

- Landene regulerer selv adgang til genressurser innenfor sin nasjonale jurisdiksjon
- Tillatelse til leting – alle aktører?
- Vederlag til staten?
- Hvordan balansere felles rett og tilgang mot eksklusivitet til produktene?
- Legge til rette for oversikt over innsamlet materiale, akademisk og kommersiell utnyttelse

2. Rettslige spørsmål for biobanken

Kommentar:

Innsamling, Forvaltning, Uttak fra banken –
*forutsettes skjer i overensstemmelse med
gjeldende lovgivning*

Kommentar:

Biobanken skal være nasjonal

- Tilby ulike tjenester
- Innsamling og oppbevaring/bearbeiding
- Tilgjengelig for ulike brukere og brukergrupper

2. Rettslige spørsmål for biobanken

- Hvilke kvalitetskrav stilles?
oppbevaring, karakterisering, DNA-amplifisering,
tidsperspektiv, avvikling av biobanken
 - Innsamling og bearbeiding av materiale for
offentlige og private aktører?
 - Eierrettigheter/disposisjonsrett?
 - Begrensninger på tilgang og anvendelsesområder?
 - Kommersielt og ikke kommersielt bruk?
eksklusivitet, patentrettigheter, informasjonsplikt
 - Nasjonal og internasjonal likebehandling?
- Ulike avtalegrunnlag?

Biobank – for forskning og næringsutvikling

- Stimulere til biobankvirksomhet
Ambisjoner og aktivitetsnivå må avklares
kompetansebehov avpasses
- Politiske veivalg
- Retningslinjer og avtaleverk må utarbeides
- Forutsigbarhet